

مقالات نامه

فلسفی، کلامی، تفسیری....

حجة الاسلام دکتر

عبدالرضا جمال زاده

جمال زاده، عبدالرضا، ۱۳۴۰ -

مقالات نامه/مؤلف: عبدالرضا جمالزاده . - قم: دارالنور، ۱۳۸۴
۲۷۲ ص.

ISBN: ۹۶۴-۸۱۳۸-۱۲-۵

بهاء: ۱۸۰۰۰ ریال

کتابنامه به صورت زیرنویس

۱. کلام شیعه ۲. فلسفه اسلامی ۳. صدرالدین شیرازی، محمدبن
ابراهیم، ۹۷۹-۱۰۵۰ اق - نقد و تفسیر ۴. خدا - علم لایتناهی

الف. عنوان

Bp ۲۱۱ / ۵

۷م ج /

انتشارات دارالنور

عنوان: مقالات نامه (فلسفی - کلامی - تفسیری)

مؤلف: دکتر عبدالرضا جمالزاده

نشر: دارالنور

چاپخانه: شریعت

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۸۴

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

بهاء: ۱۸۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۸۱۳۸-۱۲-۵

مرکز پخش: خرم آباد - دانشگاه آزاد اسلامی

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۱	 استعاذه در کلام ملا صدرا
۱۴	 ماهیت استعاذه
۱۵	 نیاز به استعاذه
۱۶	 وجوب دائمی استعاذه
۱۷	 لزوم استعاذه براساس قواعد حکمت
۱۹	 مستعاذه به
۲۰	 نکته دقیق
۲۱	 نکته عرشی
۲۲	 تنبیه (نهایت مقام استعاذه)
۲۳	 تقریرات و تطورات برهان صدیقین
۲۹	 □ اقسام براهین
۳۱	 □ در حکمت الهی چه برهانی جاری است؟
۳۲	 □ برهان صدیقین کدام است؟
۳۳	 □ برهان صدیقین اشرف و اوثق براهین
۳۵	 □ تقریرات برهان صدیقین
۵۳	 علم باری تعالی
۵۴	 مقدمه:
۵۷	 علم باری تعالی به ذات:
۵۷	 برهان اول
۵۹	 نتایج برهان در بیان ملا صدرا
۶۰	 تقریر برهان توسط ملا عبدالله زنوزی
۶۲	 کلام بهمنیار:
۶۲	 برهان دوم:
۶۴	 برهان سوم
۶۴	 برهان چهارم
۶۵	 برهان پنجم
۶۶	 برهان ششم:
۶۷	 برهان هفتم:

۶۷	اشارات و تنبیهات:
۶۸	بیان غزالی پیرامون رأی حکماء در علم واجب بالذات
۶۹	نقد شهرستانی بر برهان علم ذات به ذات از راه تجرد از ماده
۶۹	شبیهات منکرین علم خدا به ذاتش
۷۰	پاسخ شیخ الرئیس به شبهه
۷۱	تقریر شبهه اول و پاسخ آن در کلام علامه حلی
۷۴	حل شبهه توسط ملاصدرا
۷۵	پاسخ شبهه از علامه طباطبائی
۷۷	شبهه دوم بر علم باری به ذاتش
۷۷	پاسخ شبهه توسط ملاصدرا
۷۸	علم باری تعالی به اشیاء
۷۹	براهین اثبات علم واجب به اشیاء
۸۰	دلیل اول:
۸۲	دلیل دوم:
۸۳	عبارت ملاصدرا چنین است:
۸۳	بیان علامه طباطبائی پیرامون برهان
۸۴	کلام استاد جوادی آملی ذیل برهان
۸۵	کلام حکیم میرزا مهدی آشتیانی و راههای اثبات علم خدا به ماسوی
۸۶	آراء واقوال در علم باری تعالی
۸۷	چند مطلب مهم مستفاد از کلام شیخ الرئیس
۹۰	تبیین مشائین از علم ازلی واجب
۹۱	دلیل نقضی علیه مشائین:
۹۱	جواب بعضی الازکیاء به نقض مذکور:
۹۲	نظر ملاصدرا پیرامون نقض:
۹۳	ارزیابی ملاصدرا از سخنان ابن سینا:
۹۵	قاعدة بسیط الحقیقه کل الاشیاء
۱۰۰	نوع حمل در قاعده
۱۰۳	مراد از بساطت در قاعده چیست؟
۱۰۴	مقصود از اشیا در قاعده کدام است؟
۱۰۵	تقریر برهان در بیان ملاصدرا:
۱۰۸	اشکال و پاسخ از حکیم سبزواری:
۱۰۹	چند مثال برای قاعده بسیط الحقیقه:
۱۱۷	مختصری از اصول و قواعد روش دکارت
۱۲۲	اعتراضات چهارگانه بر (Cogito, ergo sum) و پاسخهای دکارت:
۱۲۴	قوانین روش دکارت
۱۲۴	فرق روش ریاضی و فلسفی
۱۲۵	شهود عقلی، نفسانی، حسی
۱۲۷	فرق شهود و استدلال
۱۲۸	اثبات خدا بر اساس روش دکارت

۱۴۰	برهان آنسلم بر وجود خدا.
۱۴۲	اثبات وجود عالم در بیان دکارت.
۱۴۶	چگونگی اثبات علم ما به اذهان دیگر.
۱۵۱	برهان اشعری بر وجود خدا.
۱۵۲	تلخیص بیان اشعری توسط شهرستانی.
۱۵۲	خداوند نه شبیه کسی است و نه کسی شبیه اوست.
۱۵۳	دلیل اشعری بر وحدانیت خدا.
۱۵۳	دلیل اشعری بر علم خدا.
۱۵۴	دلیل اشعری بر حی و قادر بودن خدا.
۱۵۴	برهان اشعری بر این که خداوند مرید است.
۱۵۵	محدوده و گستردگی اراده پروردگار.
۱۵۶	دلایل نقلی بر قول اشعری.
۱۵۶	ردّ نظر معتزله توسط اشعری.
۱۵۷	صفات خدا در نزد اشاعره.
۱۵۸	اسماء خدا در نزد اشعری.
۱۵۸	دلایل نقلی اشعری بر ردّ نظریه عینیت.
۱۵۸	بیان شهرستانی پیرامون رأی اشعری در صفات.
۱۵۹	برهان اشعری بر این که خداوند عالم به علم است.
۱۶۰	مناطق اختلاف بین اشعری و ابی الهذیل - نقطه ضعف اشعری.
۱۶۱	اذله اشعری پیرامون جواز رؤیت پروردگار.
۱۶۲	شواهد یا ادله نقلیه بر جواز رؤیت خدا.
۱۶۳	ردّ بیان معتزله در آیه.
۱۶۳	چرا الهی ربها، الهی ثواب ربها نباشد؟
۱۶۴	اشکال و جواب دیگر.
۱۶۴	اشکال و جواب دیگر از اشعری.
۱۶۴	بیان اشعری در افعال عباد.
۱۶۵	استدلال عقلی اشعری.
۱۶۶	خلاصه الاستدلال.
۱۶۶	اشکال و پاسخ.
۱۶۶	اشکال و پاسخ.
۱۶۶	مذهب اشعری در قضا و قدر.
۱۶۷	اشکال و پاسخ.
۱۶۷	مشکل شرور و بیان اشعری.
۱۷۱	شبهات ابلیسیه و پاسخهای ملاصدرا.
۱۷۱	قرآن کریم حکایت را چنین شرح می دهد.
۱۷۳	شبهه اول.
۱۷۴	شبهه دوم.
۱۷۴	شبهه سوم.
۱۷۴	شبهه چهارم.

۱۷۴	شبهه پنجم:
۱۷۵	شبهه ششم:
۱۷۵	شبهه هفتم:
۱۷۷	پاسخهای ملاصدرا به شبهات:
۱۸۷	اسلام چگونه به نیاز مندیها پاسخ می‌دهد؟
۱۸۷	مقدمه:
۱۸۹	قلمرو دین کدام است؟
۱۹۵	اهداف دین
۱۹۸	ادله جامعیت
۲۱۷	قاعده لطف در کلام اسلامی
۲۱۷	مقدمه:
۲۱۸	لطف در لغت:
۲۱۹	لطف در اصطلاح متکلمان اسلامی
۲۲۲	اقسام لطف از جهت فاعل
۲۲۳	براهین قاعده لطف
۲۲۷	احکام لطف
۲۲۹	دلایل مخالفان وجوب لطف
۲۳۴	برخی از موارد کاربرد قاعده لطف
۲۴۱	علی‌علیه‌السلام احیاگر فرهنگ ناب قرآنی
۲۴۱	مقدمه:
۲۴۲	افول تدریجی فرهنگ قرآنی
۲۴۳	وصف روزگار علی‌علیه‌السلام و نیاز به اصلاحات
۲۵۰	رابطه حجت و زمین
۲۵۳	نزولات و حیانی
۲۵۴	افاضات نبوی
۲۵۵	ارشادات علوی
۲۶۱	چهل نکته در اتحاد عاقل و معقول

مقدمه

حمد و ثناء و ستایش ویژه ذات احدیت و واحدیت حضرت سبحانه و تعالی است که صفات او عین ذات و در عین بساطت جامع جمیع کمالات و عاری و منزّه از هر گونه منقصه شائبه عدمیت است.

درود بی انتهای بر سفیران الوهیت و حاملان و حیانت پیامبران کبار و عظام، خصوصاً خاتم آنها عصاۃ نبوت، آنکه خداوند متعال بر همه انبیاء پیشی دادش و او را از بین آنان مصطفی نمود.

سلام و صلوات بر وصی رسول الله، امیر المؤمنان و زوجه ملکوتی و آسمانی او فاطمه زهرا و پیشوایان معصوم که همگی ذریه و سلالة کرام و عظام اویند آنها که براساس آیه تطهیر از هر گونه رجس و آلودگی تطهیر شدند و این مشیت و اراده حضرت باری تعالی است که فرمود:

«انما یرد الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیراً»

مجموعه مقالاتی که در پیش روی شما عزیزان است در زمینه های مختلف تفسیری، فلسفی، کلامی،... نگارش یافته است که به مناسبت های مختلف تدوین یافته و برخی از آنها در مجلات، سمینارها و کنفرانس های علمی ارائه گردیده است؛ امید است مقبول طبع اساتید مکرم حوزوی و دانشگاهی و دانش پژوهان عزیز واقع گردد و این حقیر را از افادات و افاضات خویش محروم نسازند.

(بعون الملک المعبود)